

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K

fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam.

Ujvidék, vasárnap. 1910. október 9.

53. szám.

Az ujvidéki vízvezeték.

Irta: Hollós Márton.

Az élet fentartásához szükséges feltételek közt kétségkívül egyik legfontosabb helyet a víz foglalja el. Víz nélkül nincs élet nincs vegetatio. Azon helyeken, hol a természet erről nem gondoskodott ott élettelenység, sivárság uralkodik. Szerencsére víz az egyes Szaharák kivételével mindenütt van. A földnek tulajdonképpén viz borítja, mely állandó körforgásában, folytonos vándorlásában ebbeli szükségleteinket állandóan bőven kielégíti. Szóval víz van elég. Azonban nem minden víz használható és főleg nem minden víz élvezhető. A víz, hogy élvezhető legyen szükséges, hogy jó ízű és tiszta legyen. Tiszta legyen nemcsak látszólag, hanem chemiailag is, vagyis az egészségre ártalmas alkatrészeket minél kevesebbet tartalmazzon. Abszolút tiszta víz nincsen, ilyen csak forralás és lepárolás útján nyerhető. Szükséges továbbá, hogy lágy legyen t. i. hogy minél kevesebb mészes sóvegyületeket tartalmazzon. A lágy-ság különösen a főzésnél, mosásnál és ipari céloknál jön figyelembe. Olyan víz mely a fenti összes jó tulajdonságokat egyesíti nem mindenütt van. Ilyen jó víz hiányában szenved Ujvidék is. Ezért ezt vízvezeték létesítésével kell pótolni. Ezek előre bocsátása után áttérek Ujvidék város vízvezetékének kérdésére.

A vízügyi állapotok, mint tudjuk, — itt is elég rosszak. Ezért már régen merült fel a vízvezeték létesítésének terve. Nálunk is belátták, hogy a víz ellátás kérdését egészségügyi, kényelmi és tűzrendészeti szempontok modern követelményeinek megfelelően csak egy jó vízvezetékkel oldhatjuk meg.

Egy vízvezetéknel mindig a legfontosabb kérdés honnan vegyük a vizet. Itten a Duna a maga nagy víztömegével szintén önként kínálkozik e célra. A Duna könnyen hozzáférhetősége és vízének nagy mennyisége folytán mindenestre nagyon alkalmas erre. Lévén a Duna másodpercenkénti vízhozása sokkal több mint Ujvidék napi fogyasztása. A Duna vize szűrve és hűtve a jó víz összes kellékeivel is rendelkezik. Azonban a víznek folyóból való beszerzésének a következő hátrányai

vannak. Ha a folyón valahol fertőzés van, — mint most is a choleraival, — könnyen megtörténhetik, hogy az egész vízvezeték megfertőződik.

Továbbá a Duna vizét nagyterjedelmű kavicsszűrő medencékkel szűrni kell. Ezek az iszaptól gyorsan bedugulnak. Ezért a szűrőket gyakran kell tisztítani. Ez költséges és körülményes. Azonkívül az ott foglalatokodó nagyszámú munkástól és hozzáférhetősége folytán ily uton is könnyen történhetik fertőzés.

Ezért Ujvidéken is, mint újabban mindenütt, minden törekvés oda irányul, hogy a vizet mély kutakból kapjuk. Ez mindenestre a leghelyesebb megoldás.

Ennél a vizet tiszta használható állapotban kapjuk. Az ilyen kutak az esetleges fertőzésből is könnyen megóvhatók. Csakhogy nem mindenütt létesíthetők elég bővizű kutak, Ujvidék napi fogyasztása kb. 6000 köbméter tesz ki. Nem mindenhol található oly bővizű földalatti réteg, mely ennyi vizet állandóan szolgáltatni képes legyen.

Ennek eldöntésére nálunk már régen is eszközöltek próbafúrásokat. Azonban egy néhány eredménytelen fúrás után, a további munkálatokat, abbahagyták.

A múlt években a kérdés ismét napirendre került. A „nagy ígéretek korában a vízvezeték is ígérték. De nem sokat csináltak belőle.

Talán jobb is. Könnyen úgy járhatunk volna, mint a csatornával. A híres csatornaszakértőknek biztosan akadtak volna méltó kartársai, kik mint vízvezeték szakértők, hasonló érdemekkel örökítették volna meg nevüket Ujvidék annaleseiben. A csatorna után következő a víz itt is bizonyára visszafelé folyt volna.

Végre ez évben a vízvezeték előmunkálatokat kellő eréllyel indították meg és végzik. Ezen folyamatban levő munkálatokról, pontos adatok hiányában, részletes szakszerű bírálatba nem bocsájtkozom, csak a következő megjegyzésekre szorítkozom.

A próbafúrásokat meglehetősen részletességgel végzik. Ez két összefüggő szempontból indokolt. Ugyanis nem volna helyes, ha egy-két eredménytelen fúrás után letennénk a reményről, hogy a vizet ily módon szerezhettük be, t. i. mélykutból. Viszont az is helytelen

volna, ha egy-két kedvező furást könnyelműen alapul vennők a további munkálatokra.

Azonban mintha fúrásból már elég elég volna. Szeretnők már valamivel többet is hallani a jövőendő vízvezeték-ről. Továbbá nem helyeslem, hogy a fúrásokat a városi terület azon egyik irányában, úgyszólván egy csomóba végzik. Miért nem fúrnak máshol is? A Dunához közelebb, esetleg Duna medencéjébe is. A geológiai elhelyezkedésekből következtetve, valószínűleg itt bővizű rétegre akadnánk.

De bármiként is van, kívánatos hogy ebben egy-két lépéssel tovább menjünk. A közönség joggal türelmetlenkedik. Joggal kérdezi lesz vízvezeték vagy nem. A kérdésre természetesen csak kedvező választ várunk. Ma már midőn csak idő kérdése, hogy a holdba járjunk feketézni, ma már nincs technikai lehetetlenség. Nem, hogy egy vízvezeték ne lehessen létesíteni. A kérdés csak az, van-e elég pénzünk reá és megéri-e a befektetést. Erre is természetesen csak igenlő válasz lehet. A múlt heti tűzvész és a gyakori járványok is figyelmeztetnek, hogy egy kicsit jobban siessünk ezzel az ügygel.

Mindenestre helyes volna e kérdésben helybeli illetékes férfiakból egy anketet összehívni. Talán sikerülne a kérdést annyira tisztázni, hogy minél előbb már döntő lépéseket lehetne megtenni.

Séta a „Nemzeti Szalon“ tárlatán.

Ma vasárnap nyílik meg „Nemzeti Szalon“ ujvidéki tárlata, amelynek a városháza nagy és kis termében adtak helyet. Jól esik látnunk azt a sok műkincset, amelyet itt összegyűjtöttek. Szemünket legelteszük az elsőrangú képeken, amelyeknek mindegyike büszkesége a magyar művészetnek. Jöleső érzéssel, igaz magyaros vendégszeretettel fogadjuk a művészeket, akik megjelenésükkel városunkat ki-löntelték és ezáltal dokumentálták azt, hogy nagy súly fektetnek arra, hogy itt délen, a magyarság végvárában a magyar művészetnek legkiválóbb alkotásait megismerhesse mindenki. Szívesen fogadnak a művészek hajlékukban mindenkit és nekünk meg kell mutatnunk tömeges látogatással, hogy intenciójukat igazán megértjük. Jól tudjuk, hogy a művészek egy-heti ittlétük alatt meg fogják kedvelni közön-ségünket, amely mindenestre pártfogolni fogja hazafias, önzetlen törekvésüket.

Már szerda óta időzik itt körünkben Déry Béla festőművész, a „Nemzeti Szalon“ igaz-gatója, Rubovics Márk és Markó Ernő mű-

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban.

Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

vészek, továbbá *Szigeti József* raktáros társaságában és mi, akik szerencsésen lehettünk velük közelebbről is érintkezni, nem tudjuk eléggé dicsérni azt a szíveséget és előzékenységet, mellyel bennünket, a sajtó képviselőit fogadtak. A rendezés ideje alatt végigkalauzoltak bennünket az egész tárlaton, úgy hogy kimerítően mutathatjuk be kedves közönségünknek, hogy mi mindent láthat a városháza szépen feldiszitett két termében.

Képviselve van a tárlaton épügy a figurális, mint a tájképfestészet és helyet adtak néhány szobornak is. Vegyük tehát őket sorra és mutassuk be a képek jellegzetes sajátosságait.

A hírneves *Glatz Oszkár*, akinek képeit Budapest közönség mos anában kollektív-kiállításban is élvezheti, egy nagyon szép képet küldött a tárlatra „*Kis leány a kakassal*” (67. sz.) címen. A motívumot a palóc vidékről vette. A festmény technikája elsőrangú; a kiváló naturalista a természetet híven tudta vissza-tükrözteni. Mint rajzoló mindenestre nagy hirtre tett jelen alkotásával, a kép színe pedig meg tudja érteni azt a kiváló hirt amelynek Glatz festményei örövendek. Ugyancsak tőle való egy *erdélyi tájnak* főmő ábrázolása (68. szám). Nem tudjuk eléggé esodálni azt a mély tanulmányt, amely ezen kép alkotásában alapul szolgált. A föld anatómiai terennumát híven adja vissza festménye, a tökéletes elrendezés és a páratlan színhatás méltán esodálható meg rajta, úgy, hogy soká g nézegetjük el ezen képét. Különben több *ájképpel* is szerepel a tárlaton (66. és 70. szám), amelyekben elsősorban a természet hű ábrázolása érdemel figyelmet. Mesteri alkotás a „*palóc menyecske*” is. (70 sz.).

De *Patzka Ferenc* képei intenek felénk és hívogatnak magukhoz. A Berlinben élő kitűnő művésznünk „*Tere-tere*” című képét (197 sz.) sokáig el-elnézzük. Látjuk ott egy asztal körül ülni az életerőtől duzzadó magyar lányokat, akik egy esős vasárnapi délután beszélgetéssel töltik el idejüket. Hatásosan juttatja a kép érvényre a szép magyar viseletet; a festő a ruházat alakításánál a legmezebb menő gonddal járt el. Különösen kiemelendők tartjuk ennél a képnél azt, hogy az egyes szereplők arcáról híven olvashatjuk az azt az érzést, amelyet a festő kifejeznie

ohajtott. Bámulatot kelt az egész kép színezése. Mint portait kép nagy hatást van hivatva kelteni a „*Görgey Arthur*” sikerült ábrázolása (198. szám.)

Patzka Ferencné, a híres festő felesége is képviselte magát és tanujelét adta ragyogó művészetének, egyrészt a „*Leány a kaszával*” (196 szám) című kitűnő képével, másrészt az „*Intim szomszédság*”-gal (195. szám), amely hatásos plenaire kép. Beosztása valami remek és érdekességet kölcsönöz a környéknek kitűnő rajza.

Knopp Imréről sem feledkezünk meg. Valami kiválók vallásos tárgyú festményei. Különösen kiemeljük azt a képét, amely „*Máriát Jezussal*” ábrázolja (148. szám). Művét a régi mesterek festőmodorára emlékeztetve sötét színekben tartja. Szinte beleképzeljük magunkat a *brüggei kolostorba* is (147. szám), amelynek ábrázolásából a kolostor esendjére és a mély áhitatra vonhatunk következtetést. Tőle való egy *hollandi tájkép* is (149. szám). Látjuk benne a naturalistát, aki mindenkor természetes színekkel fest *Badiiz Ottó*, kinek nevét elismeréssel említi mindenki, „*Judith*” című képében (21. szám) igen ügyel az arkifejezésre. Képét szintén jellemzi a sötét tónus. A „*Juliska*” (22. szám) egy kis leányt mutat, aki egy fába nevét vési be. Mint kellemes geurekép minden körülmények között figyelmet érdemel, a „*Javaszi hangulat*” (10. szám) pedig a behatóbb megtekintésre mindenestre érdemes.

Ki ne hallotta volna *Margittay Tihamér* híret? Mily kedvesen ábrázol egy *diákot* (177. szám), aki nővérétől vesz búcsút, mielőtt elhagyná faluját. A képen az alakokon kívül kiválóan jut érvényre a környezetnek sikerült bemutatása.

Mily friss technikáról számolnak be *Semplény Jivadar* kiváló alkotásai, amelyek közül a „*Baby*” (281. szám) a „*Falu vége*” (180. szám) és a „*Szántás*” (182. szám) kerültek a tárlatra. Elsőrangú interieur kép *Bruck Lajos* „*Könyvtárban*” (303. szám) című alkotása. Egy fiatal szerzetes ül a könyvtár olvasaszobájában, körülötte hatalmas fölülások, maga meg elmélyedt az olvasásba. Szinte nem akarjuk elhinni, hogy annyi mindent egy képen oly kitűnő elrendezéssel tudott bemutatni

Öcse. *Bruck Miksa* szintén kiváló interieur festő. Őt képe van itt: „*Oththon maradtak*” (35. szám), a „*Javaszi*” (36. szám), továbbá a „*Zborói interieur*” (39. szám), a „*Vág völgye*” (38. szám), és a „*Körmöcbányai aranyakna*” (38. szám).

Keményffy Jenőt említjük ezután, akinek főérdeme az interieur festmények kiváló alakítása. „*Kisvárosi interieur*” című képe (100. szám), bátor, erőteljes, tudatos vonásokat árul el. Tőle valók még: a „*Nyarlalóban*” (107. szám), az „*Egyesült erővel*” (108. szám), a „*Vizhordás*” (109. szám.)

Glatz Armin „*Pihenés*”-e (171. szám), megérdemelt hatást kelt. Számos képe van *Gerster Károlynak*: úgy portaitje, mint tájképe (72.—81. szám), amelyeknek mindegyike mély tanulmány jellegű viseli magán. Köztük mondhatni legértékesebb a „*Bretagnei leány*” (78. szám). *Vámosyné Eleőd Garola* négy képe (255.—258. szám), a kiváló genreképek fajtájából való. Aterzett kép a *Müller Mella*-nak „*Női fej*” című festménye (184. szám.)

Nem mulasztjuk el a közönség figyelmét *Várady Kálmán*-nak, a kir. kath. magyar főgimnázium tehetséges rajztanárának kiváló festményeire felhívni. Mindannyit friss, eleven színekkel festette és fennen ügyelt a technikának a legaprólékosabb részletekig való érvényesítésére. Képei „*Női arckép*” (292. szám), „*Goldfényes fatuvég*” (293. szám), „*Krisztemumok*” (294. sz.), „*Snarckép*” (295. sz.), „*Ujvidéki öreg asszony*” (296. sz.), „*Csendélet*” (297. sz.) és a „*Jovanszka porta*” (298. szám).

Magyaros motívumokban gazdag *Zádor István* képe, amellyel egy *rákospalotai asszonyt* ábrázol (279. szám). Érvényre juttatja vele a modern színezést.

Iger tetszenek *Uferbach Jenő* kitűnő képei (250—252.), igen jók *Beödi Balogh Gábor* (24.—27.), alkotásai. Mély tónusokban tartja festményeit és jól figyeli meg azt, amit vászonra kíván vetni. Ugyancsak elismerést kelt *Klammer Mariska* (123.—127. sz.) *Visonlay Kálmán* két alkotásával „*Egy táncosbéli*” (266. sz.) és „*Egy érdekes leány*” (267. sz.), megmutatta, hogy igen ügyel a technikára. Egyike a legjobb alkotásoknak. Kedves apróság *Szenes Pál* két műve: a „*Nyári délután*” (225. sz.) és a „*Várakozó*”

TÁRCA.

Az András és a villamos.

Irtá: Áldor Vilmos.

— Az „Ujvidéki Hírlap” eredeti tárcája —

I.

Óh bizony az András, a Csárdás András nem volt közönséges ember. Az András határozottan zseninek született. Ha nem lett volna veletlenül a Szilvás tanyán juhász, ha iparos legény vagy kereskedősegéd lett volna a városban, akkor talán ő lett volna magyar Bébel vagy a magyar Liebtnecht. De mivel hogy a Szilvás tanyán kellett juhász hát András juhász lett.

Az uraság meg volt elégedve vele. Nem körösmázott, nem verekedett, kihajította a csordát a rétre, ott a hol a pályatest szalad a messzibe, és nézte, naphosszat nézte a vonatokat.

Csak egyszer volt jókedvű ez az András, csak egyszer mulatott; amikor a szomszéd vármegyében meghalt valami távoli rokona, az Ágnes néni, s András száz pengő forintokat örökölt tőle.

Akkor aztán vasárnap estére összehívta a falu összes lányait és legényeit, volt cigány, ittak, táncoltak hajnalig. És mikor a legények és leányok mind hazaszéledtek, akkor András

rábörült az asztalra és sirt. Hogy miért sirt? Istenem sirt.

S aztán oda jött hozzá az Örszi.

Az Örszi nem volt szép lány, nem volt egészséges, ropogós, jóhúsu paraszt lány. Az Örszi sovány volt, vertelen és fehérbőrű. A falu legényei rá sem néztek.

András pedig megfogta az Örszi kezét és azt mondta neki, hogy „gyere ki este hozzám a rétre Örszi”. Ő nem szeretette a jóhúsu lányokat neki tettsett a sovány, fehérbőrű Örszi.

Es este kijött hozzá a lány. Félve bátor-talanul. Aztán sokszor kijött a rétre, aztán minden este kijött.

Mikor először megcsókolta ezt a lányt András, akkor úgy érezte, hogy ezt a sápadt arcú Örszit neki Erzsébetnek kell szóllítania. Hogy miért azt nem tudta.

Este pedig ott ültek a pályatest mellett, egymáshoz simulva és akkor András úgy szólította a leányt hogy Erzsébet.

A pályatest és a vonat! Mennyit nézte, mennyit gyönyörködött András a vonatokban. A tehervonatokat nem szerette. Sajnálta őket. Milyen szépek is azok a nagy puha, fényesre festett kocsi, melyekben azok a csillogó emberek ülnek! De a tehervonatok? Hiszen azok csak állatokat visznek, vagy fát és piszkos feketeszenet. És milyen szédtületes gyorsan, finoman és előkelően erkölestelenül szökken végig a láthatáron, a gyorsvonat. A tehervonatot az ő sok-sok kocsijával pedig lassan fáradtan döcög mint a százlábú.

Egy vasutastól megtudta András, hogy a vonatot a víz, a vízgőz hajtja. És azóta tisztelte a vizet. A víz volt az ő szemében az erő megszemélyesítése. Oh az erő, erő.

Egyszer mikor sokaig nézte a füstben forró víz sustorgását, hánkyolódást, valami nagyon bolond gondolatja támadt. Hogy ő majd éjjel ki fog szedni a pályatestől egy darab sint, a vonat majd be fog esni az árokba, az emberek összefognak zuzodni és vér lesz, sok vér lesz, András szerette a vért.

Es aztán este, miután az Örszi elment haza, odalopodzott a sinhez, elvágta szép csendesen a két végét és vart.

De aztán nem történt semmi. Mikor a pályáor esteli körútjában odaérkezett a megromált részhez, megállította a vonatot, s a sint gyorsan kijavították s a vonat elrobogott.

A csendörörs egy ideig nyomozta a tettest, de nem derült ki semmi. Andrásra senki sem gyanakodott.

Es akkor András elhatározta, hogy felmegy Pestre.

Még az nap összekötötte batyuját, aztán este mikor kijött hozzá az Örszi, akkor szép csendesen megfogta a kezét, s nyugodtan mondta neki, hogy „Jsten veled Örszi”.

A leány leült a földre, nem szólt egy szót sem, hallgatott. Csend volt a messze réten, holdsütéses nyáregji esend. Aztán Örszi melléből hirtelen minden átmenet nélkül feltört a zogokás. És aztán megint esend volt. Vonatok jöttek, vonatok mentek. Csend volt a messzi réten. És akkor András nyugodt, biztos, hosz-

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 244.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetéki és csatornázási berendezéseket, légszusz-világítást, villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűtfűrűst és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legutányosabb árban. Tervek és költségjegyzék díjtalanul. Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — Jó munka.

(226. sz.) Igen értékes festmény a *Bihary Sándor* „*Angyalai*” (32. sz.), mint plafon-tervezet, *Wolf Károly* az életet gondosan tanulmányozva festette meg „*erdekes hír*” (276. sz.). „*Bözsike*” (277. sz.) és az „*Olvasó óreg*” című képeiben.

Térjünk most már át a tájképfestőkre. Itt elsősorban *Kézdi Kovács Lászlóval* kell foglalkoznunk. (113.—122. sz.) Magyaros, poetikus képei a szemlélet valósággal lebilincselik. „*Őszi est*”-jében (116. sz.), nyugodtsággal kívánja jellemezni az őszi hangulatot. Igen jól fest a kép sárga színe. Technikai virtuozitással festette meg „*Őszi dal*” című képét (117. sz.) Nagyon bájosan adja vissza a természetet a maga valójában a „*Mocsár-részlet*” című festmény (122. sz.) Az erdő mély esendjét azonfelül sohasem láttuk jobban ábrázolva, mint az „*Erdő mélyén*” (114. sz.) című képén.

Végtelenül hatásosan ábrázolja a „*hajnali holdat*” *Kaczián Ödön* (94. sz.) Kiváló színezőnek mutatkozik azon a képen is, amelyen a „*Balaton*”-t festette meg (95. sz.) Itt is a reggelt választotta és igen ügyesen juttatta kifejezésre az érzéseket.

Markó Ernő igen csinos képeket helyezett el a tárlaton. A „*Margitszigeti részlet*” (164. sz.) zöldes tónusban kiváló dekoratív hatással bír. Eleven erejével tűnik ki a „*Régi malom*” (166. sz.) Igen tetszetős alkotás a „*Felhős táj*” (168. sz.), kedvességével különös figyelmet érdemel a „*Dunamenti holdas táj*” (163. sz.)

Főispánunk *Ö. Méltóságának* kedves neje, *Matkóczy Béla* négy képpel szintén résztvesz a kiállításon. Képei: „*Antalházi major*” (287. sz.), „*Temerini szélmalom*” (288. sz.), „*Rózsacsokor*” (289. sz.), „*Salon interieur*” (290. sz.)

Ö. Méltósága magát itt mint kész festőművésznek mutatja be. A festmények a tárlat ékességei és valósággal mesteri kéze vallanak. Jól tanulmányozta a természetet, figyelt a legaprólékosabb részletekre és ugy technika, mint berendezés tekintetében a legkiválóbbat nyújtotta. Festményein a legfinomabb nuanceok igen szépen érvényesülnek.

szu léptekkel elindult a falu felé. Örzi észre sem vette, hogy egyedül van.

A faluban már esend volt, mindenki aludt. Csak a bíró ült még kint a ház előtti padkán és pipázgatótt.

Mikor András odaért, össztönszerűleg a kalapjához emelte a kezét, de aztán még sem köszönt. Nem ő nem köszön a bírónak.

II.

Aztán András Pesten volt.

És szerencséje volt ennek az Andrásnak. Mindjárt az első napon munkát kapott egy házépítésnél.

Hamar beleszokott az új életbe. Hogy is ne hiszen nem volt itt Pesten semmi sem idegen előtte. Hiszen ő már otthon Szilváson tudta, hogy itt Pesten a legalacsonyabb ház is van olyan magas, mint otthon a templom tornya. Az emberek sem imponáltak neki, nemis törődött velük. Csak egy dolog zavarta meg András énjét itt Pesten, csak egy dolog markolt bele az öntudatába: a villanyos.

Oh hogy csodálta, bámulta András ezeket a fürgé sárga kocsikát. Mikor este hazajött a munkából, órakhosszat elnézegette őket.

Hogy szállnak föl rá az emberek, hogy szállnak le róla, aztán hátul az egyenruhás ember csüngtet, elől pedig valaki ránt egyet a féken és aztán megindul a villamos, először lassan aztán gyorsabban, gyorsabban, végül pedig szédületes gyorsasággal robog el. És jaj annak, aki fel akarja tartóztatni utjában, aki nem szalad el előle óvatosan, még idejében.

Milyen hatalmas, erős ember is lehet az, ki a féket kezeli ott elől! Hogy hullnának az

Berkes Antal képei közül (1.—6. sz.) főként a „*Városi élet este*” (2. sz.) című festményt emeljük ki. A nagy kompozíciója munka téli estén ábrázolja a várost, színhátása minden tekintetben kiváló, berendezése pedig a művészetnek teljelt érvényesíti. Igen jó ábrázolások azok is, amelyekkel a főváros egyes részleteit eseteli. *Pentelei Molnár János* még aránylag fiatal festő, de „*Csendélet*” (205. szám) és *Délután* című festményei máris technikai virtuozitásról tesznek tanubizonyosságot.

Igen kiváló *csendélet képek* azok, amelyeket *Bachmann Károly* állított ki. (7.—12.) Ezek a miniatürképek nagy feltűnést keltettek a külföldön is és a külföldi sajtó is a legnagyobb elismerés hangján említi őket. Tényleg ritkán látunk oly gondos elhelyezést és berendezést, mint ezen a képen.

Kitűnő képek a következők: *Kató Kálmán*: *Délutáni nap* (101. szám), *Őszi nap* (102. szám), *Citadella* (103. szám), *Rácvárosi kaszinó* (104. szám). *Pálffy József* képei: *Tiszapart* (203. szám), *Kikötő Rovignóból* (204. szám) *Gróf Wickenburg István tájképei* (268.—274. sz.), továbbá *Nadler Róbert* (185. 191. sz.), *Jull Ödön* (244.—247.) alkotásai. Mint *csendéletfestők* említendő: *Szók István* (52.—54. sz.), *Fodor Böske* (60. sz.), *Geritsen Vilmos* (62. sz.), *Bachmann Henriette* (13. sz.)

Szép képekkel képviselik magukat: *Pállya Károly*: *Hegyek közt* (201. sz.), *Tótfalusi ház* (202. sz.) *Plányi Ervin*: *Liget részlet* (208. sz.) *Márton Ferenc*: *Alkonyat* (170. sz.), *Illusztráció* (171. szám), *Klén János*: *Márciusban* (130. sz.) *Boemm Ritta*: *Dunaparti részlet* (33. sz.) *Szlányi Lajos*: *Kis kertben* (232. sz.) és *Br. Splényi Erneszta*: *Chri-santhenum* (22. sz.) *Erdő széle* (223. sz.)

Élénk színházakkal kitűnnek: *Tolnay Ákos*: *Antalhegyi út* (243. sz.) *Pálkás Béla*: *Aratók* (199. sz.) és *Holdvilág* (200. sz.)

Rendkívül hangulatos tájképet küldött a tárlatra *Bitschowsky Agostoné*, (300. sz.) *Bitschowsky Agoston* 70. gyalogezredbeli százados neje, amely méltán érdemli meg mindenkinék tetszését, mivel gondos tanulmány jellegét viseli magán. Ugyancsak kiváló technika eredménye

emberek, a kocsik, a lovak jobbra, balra, ha az akarná, csak kissé jobban kellene a féket hátra tolnia annak az embernek!

Csak titokban gondolt arra, hogy hátha egyszer ő is ott állhatna a fék előtt, ő is mozgásban hozhatná, szabályozhatná, megállíthatná azt a félelmetes sárga kocsi. Parancsolhatna neki s a kocsi engedelmeskedne a keze minden nyomásának.

Egy vasárnap délután szállott fel először a villamosra. Kiállt a peronra a villanyosvezető mellé és nézte, nézte, szinte falta szemével, hogy mit csinál az a nagy erős ember, hogy tolja előre hátra a féket, hogy esavarja az ellenféket.

Egész éjfélig utazott a villanyossal az egyik végállomástól a másikig, mikor pedig végre éjfélkor beszüntette a kocsi a forgalmat, zúgott a feje a kiállott izgalomtól. Sirt, nem akart leszállani a kocsirol. Szinte erőszakkal kellett leteszkelni.

Aztán fáradtan, kábultan bandukolt végig a csendes utcákon. Szinte automatikusan ment.

Olyan volt ez az alvó város, mint egy halódó ember. Még van benne élet, a pulzussa még ver, tán tudná fejét is mozgatni, de minek?

Csak a kocsimák voltak még hangosak. És akkor András bement egy kis kocsimába és pálinkát rendelt. Sokat.

Oh, ha egyszer ő is ott állhatna a villanyos fék mellett!

Aztán rendelt még pálinkát, sokat.

És másnap nem ment munkába.

(Vége köv.)

őzy. *Amon Ferencné* (304. sz.) festménye, amely két női fejet ábrázol. Ugyancsak tőle való *egy velencei tájkepe* (305. sz.)

Humoros karcolat a *Linek Lajos* műve: *Szél Kálmán* (159. sz.)

Több híres szobrász is állított ki csinosabbnál csinosabb szobrokat, így *Róna József*, *Istók János* és *Ligeti Miklós*. Nagyon kedves a *Markup Béla* kis bronzszobra a: „*Medvetáncoltató*”, ahol főképp a medve alakjának kiváló kidolgozását kell kiemelni (178. szám.)

Ime, főbb vonásokban mind az, amit a tárlaton megtekinthetünk. Mindezt azonban személyesen kell megtekinteni, mert valamilyen festményről és szoborról csupán csak akkor alkothatunk magunknak fogalmat, ha azt tényleg láttuk is. Azért nem tudjuk eléggé ajánlani a kiállítás meglátogatását és bizton hiszünk, hogy a közönséghez jutó kértetésünk nem lesz csak „a pusztaiban elhangzott szó.”

Dr. P. S.

Előfizetési felhívás.

Lapunk a jelen hónappal életének első határkövéhez ért. Féléve annak, hogy a nagyevű alapítók létet adtak ennek az organumnak. Keletkezése s fennállása összesen ama párt megszületésével, melynek céljait és eszméit vagyunk hivatva szolgálni. Lapunk élete a párt élete, sikere a párt sikere volt.

Ritkán indult meg még sajtóorganum nehezebb viszonyok s kedvezőtlenebb előlekek közt, mint az „Ujvidéki Hírlap”. Az egész helybeli sajtó 3—4 organummal, egy jól megszervezett párt egész vehemenciával támadt ellene s akarta csirájában megfojtani. S hogy ennek dacára lapunk nemcsak élni, hanem hatalmasra is tudott erősödni rövid fél év alatt s hogy pártunk, melynek igazáért szállunk sikra egész valónkkal, diadalt aratott, azt kizárólag illusztris vezéreinknek, kitűnő munkatársainknak (kiknek névsorát alább hozzuk) s kedves olvasóközönségünknek köszönhetjük.

S mivel minden lap erejét nagyszámú olvasóközönségének erkölcsi súlya adja, bizalommal fordulunk újból a régi támogatókhoz, hogy bennünket ezután se hagyjanak el, s legyenek velünk azon nagy munkában, melynek megvalósításáért továbbra is küzdeni fogunk nobilis eszközeinkkel, melyek ezután is vezelőink intenciójához s nem ellenfeleink támadási módjához fognak alkalmazkodni.

Előfizetési ár helyben egész évre . 10 K.

„ „ „ félévre . . 5 »

Vidékre évenként 2 koronával több.

HIREK.

Személyi hír, Matkóczy Matkóczy Béla főispán, neje Oméltóságával együtt, a Nemzeti Szalon tárlatának megnyitására városunkba érkezett.

Dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő a ház és az igazságügyi bizottság üléseinek szünetelése miatt néhány napra városunkba visszaérkezett.

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegy-tisztító gyára. Szörme-festés. — Szörme-eladás. Agytöltés-tisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST MOS VEGYTISZTIT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközölünk.

Dr. Adamovich István volt országos képviselő, mint értesülünk a horvátországi általános választásokon a rumai kerületben lép fel Tomasic bán programja alapján. Tekintettel a kerületben lévő hatalmas számú szerb választókra kilátásai a legkedvezőbbek.

Kitüntetés. Ő felsége Oppenheimer Miksa belgrádi bankfőtisztviselőt közhasznú tevékenységének s különösen a belgrádi magyar kolónia körül szerzett érdemeinek elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetés bennünket ujvidékieket is kellemesen érint, mivel a magas kitüntetés nyert honfitársunk ujvidéki előkelő és tekintélyes család sarja s ő maga is gyakori vendége városunknak. Örömmel regisztráljuk a hírt, mely ismét a magas kormány mindenre kiterjedő, körültekintő politikáját bizonyítja, mely a haza határain kívül is megfigyeli s méltányolja mindenki munkálkodását.

Művészek látogatása városunkban. A Nemzeti Szalon 43-ik vidéki műkiállítása alkalmából előkelő művészek és írókból álló nagyszámú társaság érkezik városunkba. Ha a politikai okok és az állami költségvetés küszöbön álló összeállítása megengedni, akkor Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár is eljön a második ujvidéki kiállítás megnyitására, ha azonban e hó 9-én a miniszterium dolgai elutazásában gótnak, akkor a kiállítási hét vége felé illetve a kiállítás bezárására fog körünkbe érkezni. A vernissage ünnepén a Nemzeti Szalon képviseletében Róna József szobrászművész, a Nemzeti Szalon alelnöke és a magyar képzőművészek egyesületének elnöke jön Ujvidékre, míg a Nemzeti Szalon igazgatóságát Bruck Miksa és Kézdi-Kovács László fogják képviselni. Az országos magyar képzőművészeti társulat részéről Lesskó János helyettes titkár jelenik meg, az aradi képző és iparművészeti társulatot Uferbach Jenő festőművész képviseli. A Nemzeti Szalon részéről már napok óta városunkban időző Déry Béla igazgató, Rubovics Márk műtáros és Markó Ernő választmányilag festőművészeket kivül még eljönnek: Gergely Imre, Kacziány Ödön, Gerster Károly, Udvary Géza, Bachmann Károly, Beódi Balogh Gábor és Erdőssy Béla festőművészek és Dr. Bányász László a kiváló szakiró, mint a Nemzeti Szalon választmányi tagja is. Vasárnap 11 órakor sétahangverseny lesz a városháza nagy termében, este 8 órakor pedig az Erzsébetben ismerkedési estély.

Naplózi otthon. A vasutas szövetség ujvidéki kerülete a folyó iskolai évben is megnyitotta a vidéki tanulók részére „Naplózi otthonát”. Ez alkalommal összesen 60 tanuló nyert elhelyezést, köztük 42 fiú és 18 leány, kik a tanmentes idő alatt megfelelő hajlékot, gondozást élveznek s kellő felügyeletben részesülnek. Az otthon vezetősége a múlt évben esekély díjért meleg ebédet is adott a tanulóknak. Annál örövendesebben értesülünk ezuttal arról, hogy az idén október

hó 1 től — április hó 1-ig, tehát hat hónapon át teljesen *díjmentesen* ebédben részesíti a 60 tanulót a vasutas szövetség ujvidéki kerülete. E valóban nemes és humanus intézménynek élén *Skuteczky Emil államfőnök* áll mint a kerület elnöke, ki fáradságtalan tevékenysége és buzgalkodása, valamint a tanuló ifjuság iránt érzett szeretete révén a nemes emberbarátok bevonásával odahatott, hogy a mai valóban drága megélhetési viszonyok között 60 tanulónak hat hónapon át *ingyen* meleg ebédet és kenyeret is nyújthat az otthon. Az ebéd eléggé változatos és izletes: rántott leves, mákos vagy turós tészta, gulyás, főzelék galuskával stb. Minden husételhez díjtalanul egy-egy zsemlye jár. Megjegyezni kívánjuk ehelyütt, hogy a tanév kezdetén 6 tanuló részesült ingyenes tankönyvekben. Három év előtt létesült az „Otthon” s máris szép eredményekkel dicsekedhetik. Sajnos a helyiségek szűk volta miatt igen sok tanuló volt kénytelen a szövetség visszautasítani. Közel háromszáz tanuló látogatja a vidékről vonatokkal naponta bejövő az ujvidéki jó hírű iskolákat. Könnyen lehetne e tanulók részére megfelelő internátust létesíteni. Tudomásunk szerint a Dmke Makón, Nagybeeskereken létesített már a vidéki tanulók részére otthont igen szép eredménnyel. Ujvidék sz. kir. város, ahol e tanulók és szülei bevasárlásaikat eszközözik, a Dmke. Máv. igazgatósága. Vasutas szövetség, a kultuszminiszter *együttessen, közös erővel, anyagi támogatással remek internátust létesíthetnének Ujvidéken a vidéki tanulók részére.* Az ifjuságot testben és lélekben megerősíteni, edzeni, a magyarságnak megmenteni volt és marad célja a vasutas otthon vezetőségének.

APOLLO SZÍNHÁZ

Ujvidék.

A legelőgánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családi műsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

A képek szilárdak,
világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Október hatodikai gyásznapunkat ünnepies gyászistentisztelettel ünnepelték meg az iskolák: a főgimnázium, a kereskedelmi és polgári iskola. Az ünnepj misét a róm. kath. templomban dr. Ámon Pál celebrálta fényes segédlettel Jól esett látnunk a városi tanács jelenlétét élén dr. Demetrovics Vladimir polgármesterrel. A testületek közül azonban csak a tűzoltókat láttuk a templomban.

Függetlenek távolléte október 6 án. A helybeli függetlenségi párt, mint szomorúan tapasztaltuk, fölöslegesnek tartotta ez alkalommal az aradi 13-ért tartott gyászistentiszteleten való megjelenést. Nem keressük a tüntető távollamaradás okát, de leszögezzük, hogy az egyedül magyar, egyedül független, egyedül hazafiás párt nem érezte szükségét, hogy egy imát mondjon el a templomban azokért,

kiknek hibéből éveken át élőködött. Elmult a hatalom, nincs hát már kegyelet sem. Sapcenti sat.

Megbizás. Az ujvidéki kir. hath. magy. főgimn. kiválóan képzett tornatanára *Szathmáry László* egy évre szabadságot nyervén, helyettesítésével *Krizsán Béla* bízott meg.

Munkatársaink. Hogy lapunk előfizetői és olvasói tudomást szerezzenek azon jönevű irói gárdáról, mely munkáival az „Ujvidéki Hírlap” hasábjait felkeresi vagy felkereste, s kiknek kipróbált tolla garancia a jövőre is lapunk szellemi nivójáért, felsoroljuk őket névszerint. Aldor Vilmos, fővárosi hírlapíró, Anka János, fővárosi író, Avar Gyula tanár, Benedek Vince író, Csarsch Dezső trv-zéki elnök, Császár Gy. tanár, dr. Deák I. orvos, dr. Demetrovics Vladimir, polgármester, Friedmann M., állatorvos, dr. Handler Zs. ügyvéd, Havas V. tanár, Hevesi Margit, Hermann A. dr. egyet. tanár, Hollós Márton főmérnök, dr. Horváth Géza főügyész, Kardos Ignác igazgató, Kardos László jogszigorló, Kassovitz Armin dr. orvos, Kiss Menyhért, író, Königstättler O. dr. ügyvéd, Kubinyi K. dr. ügyvéd, dr. Lőránd Samu orvos, Mészárosné Weisz Berta, Mayer Oszkár dr. ügyvéd, Nussbaum Marcell, Oltfalvi Aladár író, Orbán Ignac, műszaki tanácsos, Pálmay Gyula dr. író, Profuma Béla alpolgármester, dr. Pukovich Sándor tanár, Radocsay Jenő dr. író, dr. Ribiczey Kálmán főispáni titkár, Ribiczey László író, Singer Arthur hírlapíró, dr. Szabó Lajos tanár, Szlezák Lajos dr. országos képviselő, dr. Tapavieca György tanácsos, Trébits Károly bankhivatalnok, dr. Wagner Károly orvos, Várady Kálmán tanár, Varga Antal tanár, Vida Margit író, Zahnbauer Agoston rendőrkapitány.

Közönségünk és az Apollo színház. Mi sem bizonyítja jobban városunk közönségének intelligenciáját, mint az a körülmény, hogy gyorsan és biztosan tudja mindig és mindenben megkülönböztetni a művészi a vásáritól. Ime az eddig pangó és gyérlátogatottságú Apollo színház a lefolyt héten szinte szűknek bizonyult Klotz Károly az új művezető-igazgató egy csapással igazán máról-holnapra Ujvidék legnépszerűbb embere lett. Színházába csak úgy tódul a publikum s az elmult héten is nem egyszer pörüléseket kellett beállítani a közönség egy része számára. Ilyen kép lebeghetett a vállalat megalapítóinak szeme előtt, akik most mint társulatjádonoók örömmel láthatják az intézmény virágzását, mely a szórakozás mellett a kulturát is szolgálja. A lefolyt hét műsora változatos és ötletes volt s gondoskodott igazán kedves meglepetésről a szomszédban nemrég vadászó német császár bélyei eleményeinek bemutatásáról. — Csak tovább a megkezdett uton s a siker állandó társul szegődik.

Az aradi 13 vértanu emlékezetére az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör” által rendezett gyászünnepély az Erzsébet szálló dísztermében igen jól sikerült előadás keretében folyt le. A szomorú gyásznapról dr. Pukovich Sándor főgimnáziumi tanár igen tartalmas és hatásos felolvasást tartott Vujkovic L. Kaca k a. Léh Jakab karnagy kísérete mellett előadta a „Bitófák beszéde” című melodramát, melylyel nagy hatást ért el. Az énekkel elénekelt a „Himmusz” és a „Szózatot” a melyeket a közönség állva hallgatott végig, előadatott továbbá a „Szentelt hantok” c. karének. A közönség a „Daloskör” erőteljes és precíz énekét nagy tetszéssel fogadta. Nagy visszhatást szült azon körülmény, hogy a függetlenségi párt jó része tüntetőleg távol maradt a vértanuk ünnepelésétől. Pedig nem ártott volna egy kis visszaemlékezés.

Terjed a kolera. Bizony nem a doktorok találmánya az, hogy a kolera dühöng, mint azt városzerte beszélnek azok, akik altatják magukat azzal, hogy nincs kolera. Ime itt a telefon jelentés: Mozsoron ketten haltak el ázsiai

BODOKI MATILD

a legtisztább és legértékesebb lugos savanyúvíz. Mint élvezeti víz kellemes és egészséges. Pezsgővel és borral pompás ital.

Főraktár Ujvidéken: Gyorgyevits Tódor utóda Kolárszky V. cégnél.

Porszívógépkölcsönző vállalat.

Nincs többé por.

Nincs többé porolás.

Uj üzem:

Elvállalunk: lakások, irodák, kávéházak és vendéglő porszívógépünk által való pormentesítést a következő előnyös kölcsöndíjak mellett.

Egyszeri kölcsöndíj egy gép után egy munkással: Délelőttre 7 k. Délutánra 6 k. Egész napra 12. k. Bérletre egész évre olcsóbb, külön megegyezés szerint.

Porszívógépkölcsönző vállalat

FISCHER TESTVÉREK

II. Rákóczi Ferenc-ut 57.

Telefon 244. szám.

kolerában. Itt van már a nyakunkon! Vigyázzunk, hogy városunkba be ne tegye lábát ez a pusztító betegség, mert akkor keservesen fogunk tanulni a jövőre . . .

Tolvaj suhanc. Több ízben történt Boskovitz Izidorné részéről lopás miatt feljelentés ismeretlen tettes ellen, ki őt az idén tavasszal megleopta. Az érzékenyen károsult f. hó 6-án ismét lopásról értesítette a rendőrséget. A tettes kézrekerült. Megtalálták nála a lopott dolgokat, sőt kétségtelenül bebizonyított, hogy a tavaszi lopást is ő követte el. A tettes *Göz József*, rovott multu suhanc.

Fénylázó favágók. Likőrökre és borokra fáj a foguk Bogya Pál, Pekár Mihály, Pekár Samu és Mateák István favágóknak. Nevezettek dr. Brezovszky Nándor főorvosnál fát vágtak és a munkaközötti pihenést arra használták fel, hogy egy kicsit megdézsmálták a doktor ur pincéjét. Persze drága ital lesz az nekik, annál is inkább, mert az ugyanott lakó Weisz kávé tulajdonát képező likőröket is elemelték.

Hűtlen eseléd. Sternberg Ernő adóellenőr többször jelentést tett, hogy ládájában elhelyezett pénzt ismeretlen tettes apránként lopja. A megindult nyomozás kiderítette, hogy Ago-ton Róza eseléd a házitolvaj, ki eddig már 120 koronát lopott. Letartóztatták.

Lopás a mérleggyárban. Rejch Jakab már régen tapasztalta, hogy legértékesebb szerszámjai hiányoznak. Gondos kutatás után arra a meglepő eredményre jutott, hogy legjobb munkása, kiben legtöbb bizalma volt: Pavlovics Péter lopta meg. A lopott tárgyak, bátyjánál Tihaménnál találtatták meg.

Véres verekedés a Szalajkában. Kartándsits Illés mulatózás után hazamenőben Dotlis Szávával összeveszett. Dotlis Vása fiával együtt rátámadtak Kartándsirsra és hátulról olyan súlyos sebeket ejtettek rajta késsel, hogy a szerencsétlen magtámadott őrokre nyomorék maradt.

Az orgazda nagykereskedő. Freund Béla zimonyi őszeres Ujvidékre jött, hogy a magával hozott mintegy egy mmázsa vörösrezt jó drágán eladja. Az üzleten azonban rajta veszett. Rendőrségünk a gyanus őszeres révén megtudta, hogy a rez a zimonyi villamostelepről való és eddig Spindl Izsák nagykereskedő őrzetében volt. Az orgazda ellen a vizsgálat megindult.

Rendőrségünk nagyhete. Ugyancsak kemény próbára volt téve rendőrségünk nyomozó képessége s rátermettsége az elmúlt héten. Számtalan bonyolult bűnesetet nyomozott ki az előjáró *Zahnauer Agoston* rendőrkapitány, mint a fentebbi lista is mutatja, ki most a bünygyi osztályt is vezeti, a községi bíróság ügyei mellett.

Természetes hazai gyógyvíz
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
:: azonnal megszünteti ::

A vállalat tulajdonosa a CONSUM Keresk. Rt.
Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Egy motorgyári cég kitüntetése. A sikerekben gazdag és sok tapasztalatot nyújtó wien-i I nemzetközi vadászkiállítás kapui bezárltak és a díjkiosztások megtörténtek. Csak nemrég említettük, hogy Ófelsége a király hosszasan időzött a kiállításon. Megjelent Langen és Wolf cég gyartmányai között és kitünő elismeréssel nyilatkozott az ott látot-

tak fölött. Most arról értesülünk, hogy a kiállítás legnagyobb kitüntetését a cs. kir. közmunkaügyi miniszterium állami-diszoklevelet is ezen világhírű cég nyerte el. A díjkiosztás alkalmával a közmunkaügyi miniszter, Dr. Ritt rendkívül dicsérő szavak kíséretében nyújtotta át az állami-diszoklevelet a cég ott jelenlévő főnökének. Készséggel szögeztük le ezt a hírt és mi is örömezt csatlakozunk gratulációkkal ahhoz a dicsőséghöz, mert ezt a kitüntetést minden tekintetben érdemes céget érte. Minden jelentősége mellett is csak egy újabb babérlevél ezen legmagasabb kitüntetés a Langen és Wolf cég sikereinek gazdag koszorujában, mert az az általános nagy elismerés, amely a cég kiváló gyartmányait a vevők részéről kíséri, minden díszoklevélnél is ékesebben szól. A monarchia ezen legnagyobb és legrégibb motorgyári és cég üzleti tisztesség és szolidaritás jellemzi, a cég eredeti „Otto“-motorai pedig kiváló minőségűek és föltétlenül üzembiztonságuk tekintetében már szinte forgalommal váltak. *Ujvidéken is van a cégnek fióktelepe.*

Árverési hirdetés. A kézbesíthetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban, délelőtt 9 órakor, a következő napokon fognak azonnali készpénz fizetés mellett, nyilvánosan eladatni: Szabadka állomás 1910. évi október hó 20-án, *Ujvidék állomás 1910. évi október hó 21-én.* Budapest, 1910. évi szeptember hóban. *Az igazgatóság.*

Az egyévi önkéntesség reformja. A véderőtvény most készülő reformja tudvaleg eltöri az ugynevezett svindlikurzust. Egyévi önkéntességre ezentúl csak a középiskolai végzettség jogosít. Egy érdekes kivétel azonban a jövőben is fog tartalmazni a véderőreform. Lesz a törvényben egy passzus amely felhatalmazza a hadügyminisztert, hogy különös esetekben, midőn valaki művészi képességeinek, szellemi kiválóságának különös jelét adja, a miniszterium iskolai végzettség nélkül is megadhatja az önkéntességi kedvezményt. Vége azonban a saját költségén való önkéntességi szolgálat kedvezményének is. Nem lesz tehát a pénz a katonaságnál is előnyt nyújtó hatalom.

A Deutsch Kálmán kitünő szerkesztésében megjelenő „Magyar Textilipar“ e. folyóirat okt. 1-i száma ismét bő tartalommal kerül az olvasóközönség elé. Felhívjuk olvasóink figyelmét ezen magában véve egyedülálló szakfolyóiratra.

Mikor a cigány öngyilkos akar lenni. Tragikomikus esetről ad hírt debreceni tudósítónk. Rostás József hajdunánási cigányt kedden reggel magánkülvilági állapotban találták az utcán. A szerencsétlen ember feltűnő sokat hányt, úgy hogy eleinte kolerásnak gondolták. Csakhamar kiderült az igazság Rostás öngyilkos akart lenni, de félt a puskától, mint amelynek magja van. Kiszedve hát a revolvertöltényekből a golyót és úgy lőtt a szájába. A löporfűt összeperzselt a forkát, a gyomrát pedig felforgatta. Most a kórházban ápolják, a kalandjába azonban nem hal bele.

Baics zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zeneiskola előkészít fiúiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Wagner testvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a legfinomabb.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A székely körvasut mentén.

Írta: *Vindemius.*

VII.

A baróti havasok oldalán az Olt mellékén *Ollszem*, majd *Jalan* községek területén el, míg a baloldali hegysorozat alatt *Bodók* közsé-

bennünket. A község lakossága a vidéken igen felkapott agyagiparral foglalkozik. A Vásárpataka völgyben (1582 m.) Bodók közelében van a »Matild« forrás, amelyből izletes savanyúvíz tör elő. Balról a Szemeretető (1359 m.) alá kerülnek, alatta *Joltán, Éfalva, Jotos, Gidófalva, Sepsimartonos* községek találhatóak, míg jobbról *Kálnok, Kőröspatak* és *Árkos* említendők. A sok kis községnek egy vasuti állomása van, *Kőröspatak-Gidófalva*. Néhány perc múlva *Sepsiszentgyörgy* terem előttünk jobbról. Hegyoldalon, mintegy husz percnyre van a vasuti állomástól. Tanítónőképezdéje, református főgimnáziuma van. Székely szövetygára messze földön ismeretes. A rendezett tanácsú városnak több igen szép épülete van, így igen kedves a vármegyeháza. Több tér és sétány tarkítja Sepsiszentgyörgyöt, ami az itt való tartózkodást kellemessé teszi. Különben teljesen modern jellegű kezd magára ölteni. Mintegy nyolcezer lakósa közül ötezer református, kétezer róm. katolikus akad, a többiek részint a görög keleti, és görög katolikus, részint az unitárius vallásfelekezethez tartoznak. Nen messze van tőle a híres *Élőpatak* fürdő, amelyet gyomor-bajban szenvedők sikeresen használhatnak. Hatalmas kanyarullattal megy ki vonatunk a tágas *Szépmező* fensikra, míg balra tőlünk elvágik a Kézdivásárhely felé igyekvő vonat. *Kilyénnél* állunk meg először. Tulnyorészben magyar községek mellett megyünk a megye határáig, bár oláhok is akadnak itt-ott. Egymásután következnek *Laborfalva, Szotyor, Kőkös* végre *Uzon*. A legutóbbi nagyobb hely, van mezőgazdasági szeszgyára. Közben a Feketeügy talál magának utat az Oltba. *Bikfalva* határát átszelve elérünk Brassó megyébe, a Barcaság termékeny rónájára. *Prázsmár* első községünk. Részben szászok, részben oláhok lakják. Papirosgyára révén jelentőségre tett szert. Még *Szászhermány* mellett pihenünk kissé és a rónaságnak búcsút mondunk. Közlebb kerülünk a tömösi szoroshoz, amely Predeal irányában Romániába visz bennünket, majd a remek Bodzai hegység oldalán terül el hét nagy község, a csángókkal telepített u. n. Hétfalva, amelyek közül negyet Brassó felől vicinálison közelíthetünk meg. Akad a csángók mellett azonban majdnem mindenütt oláh is, túlnyomólag Hosszufaluban. Egymás mellett közvetlenül négy község fekszik: *Bácsfalva, Jürkös, Csernáfalu, Hosszufalu*. A többi három, amelyeken már vasuti állomás nincs és amelyekhez Hosszufaluról kocsi vezetnek, a Tatrang mellett a háromszéki határhoz közelebb fekszik. Ezek: *Jatrang, Zaizon* és *Pürkerec*. A hét község közül legnagyobb és legjelentékenyebb Hosszufalu, polgári iskolával, többhivatallal. A lakosok magyar része butorok készítésével és festésével szívesen foglalkozik. A csángó butor különös, de érdekes speciálitás.

Elértünk utunk végéhez; a remek fekvésű *Brassóban* vagyunk. Mély völgyben fekszik, fölötté a Cenk (960 m.), a Fehér Bástyahegy és Malom hegy, továbbá a Bácsél (718 m.) és Csigahegy (713 m.) Lakóinak száma jóval meghaladja a harmincezeret. Igen sok száz és oláh lakja. A város belseje érdekes hatással van a látogatóra. Szép, rendezett utcák, közben sétányok, kertek, remek kirándulóhelyek válnak mindenkép előnyere. Legszebb a Rezső-tér, és a Posta-tér. A város főtérén van az 1420-ból származó városháza, nem messze tőle a régi Fekete-templom, az evangélikusok főtemploma, góth stílusban, számos értékes ereklyével. Igen kedves a kath. templom épülete, szép a református és görög keleti templom. Mint világi építkezések különösen kiemelendők a róm. kath. főgimnázium, az állami főreáliskola, a posta és távírda és a törvényszék épülete. Remek út visz fel a Cenkre, amelynek magaslatán emelkedik a millenium alkalmával az Árpád emléket. Érdekes a Várhegy is (678 m.) amelynek tetején egy 1554-ben épült fellegvár van, amelyet később Bethlen Gábor nagyobbitott meg. Ó-Brassó felé a völgy kitér. Itt is több érdekes látni való akad, ezek közül főleg a XIII. századból származó Szent Bertalan templomot emeljük ki.

Igy jártuk volna be a székely körvasut vonalát, amelynél szebbet, élvezetesebbet bizony ritkán találunk.

(Vége.)

A kiadóhivatal főnöke: **Trebits Károly.**

Hirdetések.

13598. szám, tkv. 1910.

Végzés.

Ezen utóajánlatot, mely szerint utóajánlattevő a felsőkaboli 86. sz. betétben A. I. 1—2. sorszámú ingatlanra, mely 1910. évi július hó 23-ik napján birói árverésen eladott s vevő ígérte annak egy tized részével meghaladó ajánlatot tett s egyszerűen az újabb árverési költséget előlegezte, a tkvi. hatóság az 1908. évi XLI. t.-c. 27. §-a alapján elfogadja s ebből kifolyólag:

1. a fenti ingatlanra megtartott előbbi árverést hatálytalannak nyilvánítja.

2. az utóajánlattevő által bemutatott és a titeli kir. adóhivatalnál 779/910. pénztári cikk és a B. L. N. 778/910. szám alatt bevett 140 kor. birói letétül elfogadtatván, utasítja a kir. adóhivatalt, mint birói letétpénztárt, miszerint a további intézkedésig kezelje.

3. A vevő Miskov Szevén felsőkaboli lakos által lefizetett és a j.b. letétnapló 146/910. pénztári cikk és B. L. N. 747/910. tétel alatt bevételzett 200 kor. bánatpénzt nevezettnek visszaulajja és felhívja ugyancsak a titeli m. kir. adóhivatalt, hogy azt és letéti kamatait nevezettnek szabályszerű nyugtájára jogerő bevárása nélkül fizesse ki.

Az utalványos figyelmeztetik a J. M. R. 22021/1882. sz. rendeletben foglaltakra.

4. Kibocsátja következő:

Árverési hirdetményt

Kovili első takarékpénztár végrehajtónak Popov Milos skaboli lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében kérelem következtében a végrehajtási árverés 570 K.

tőkekövetelés és járulékal kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és 146. §-a és az 1908. LXI. t.-c. 27. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén levő a felsőkaboli 86. számú betétben Popov Milos és neje nevével felvett A. I. 1—2-sor 546. 547. htszám alatt felvett 270 □ öl kert, 233 □-öl udvar a rajta levő 275 öl i számú lakkhazzal együtt Popov Száva földbirtokos felsőkaboli lakos utóajánlattevő által megajánlott 1100 kor. árban, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1910. évi november hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája Felsőkaboli községhezához kiűzetik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási árban alul eladtnak nem fognak, hanem amennyiben annál magasabb ígért nem tétetik, az ingatlan az utóajánlattevő által megvételteknek fog kijelenteni.

2. Az utóajánlat akkor kötelező, ha az utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

3. Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékp-

pirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. XXX t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígértet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt ígértének megfelelően 20%-ra kiegészíteni, ellenkező esetben ígerte figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytattnak, részt nem vehet.

A vevő köteles az árverési vételárat két egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés jogerejétől számítandó 5% kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1910. augusztus 18-ikán.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál.

Zamaróczy s. k.,
kir. járásbíró.

Noszák Lajos,
kir. tkvezető.

Jótállás 5—10 évre.

Zongora és harmonium raktár.

ALAPITTATOTT 1890. évben.

Zongorák, pianók, harmoniumok javítását és hangolását elvállalja

KLUKA GYÖRGY,

Zongorakészítő. Május 1-től saját házában.

UJVIDÉK, Petőfi-utca 18.

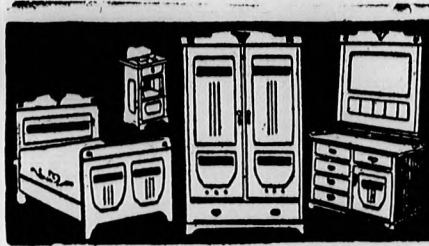
Menrath L. és Fia
Butorháza
Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 46—48.
AZ UJONNAN FELÉPÜLT MODERN
butoráruházban
mindennemű butor a legnagyobb
választékban.
Készen berendezett szobák
állandó kiállítása.
Menyasszonyi kelengyék
minden árban.
ALAPITTATOTT 1843. TELEFON 87.

„Szőnyeg, függöny, terítő és mindennemű lakberendezési cikk legnagyobb választékban.

Vajda Dezső

Elsőrangú fényképészeti
 = műintézete. =
U J V I D É K,
 Petőfi-utca 32. szám.
 (Saját ház.)

Mindenki tudja,

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában lehet **legjobban** és **legolcsóbban** butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24. Ujvidék. Telefon 24

STOCK-COGNAC
 MEDICINAL
 szavatolt valódi borpárlat
CAMIS és STOCK
 gőzpároló telepéből
 Barcola.
 Egyedüli Cognac gőzfőzde, állandó
 : hivatalos vegyi ellenőrzés alatt :
Kapható minden jobb fűszerüzletben.
 Ovakodjunk az utánzatoktól.

EREDETI SZERÉMI HEGYI BOROK

eladása 50 litertől felfele
 hordókban és palaecokban.
 Kész új hordók forrázva
 állandóan raktáron vannak.
Wachtl Imre, kádár
 Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Alapított 1882. Alapított 1882

A legjobbhírű egyenruha-
 készítő intézet

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.
 Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.
 Szolid és pontos kiszolgálás.

Ezer és ezer köszönet.

3 K 50 f.-ért küldök, gyönyörű 36 óráig járó valódi **Glória** ezüst **Anker Rem.** órát, szép vésett fedéllel és szép ezüstözött vagy aranyozott láncsal, pontosan jár és csak 3 K 50 f. Ajánlok továbbá valódi 14 karáthoz hasonló 36 óráig járó legkiválóbb svájci órát csak 5 kor.-ért. 3 évi jótállás minden óra után. Utánvétellel küld **S. KOHANE** I. svájci órákiviteli ház. Krakau Nr. 160. Meg nem felelő óráért a pénz visszaküldetik.

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP
 EMAILIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szűcs-utca 27.

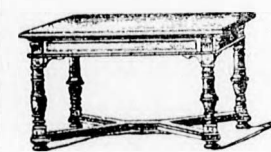
Varrógép és bicikli raktáromban olesón, jótállás mellett minden e szakmába való javítást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

Évről-évre

gyarapodó vevőkörünk áruszükséglete sok cikkben jelentékeny mennyiséget tesz ki. Cégünk ennek következtében közvetlenül a termelőkkel kötött egyezségek alapján **NAGY** előnyökhöz jutott, de ezen előnyöket kizárólag **nagyrabecsült vevőinek biztosítja.**

Fűszer, csemege, kávé és bor szükségletét **LEGOLCSÓBBAN** tehát

Wagner Testvérek cégnél Ujvidéken.
 szerezheti be. Saját érdekében kérjen árlapot.

Alapított 1870. Nagy butorraktár. Alapított 1870

HEMLER PÉTER

Ujvidék, Thököly Imre-utca 28.

Nagy választék mindenféle fa- és párnázott butorokban. Divánok, ottománok, konyhabereendezések, különféle lakirozott butorok a legdivatosabb kivitteltől a legyegeyszerűbbig, továbbá minden e szakmába vágó cikkek.

Olesó, jutányos árak.

Pontos, szolid kiszolgálás.

Eredeti „Otto“ motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Tsa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu fűtőgépek, asztalosok és fűrésztelpek részére.

A magánjáró eredeti „Otto“

benzinlokomobilok nélkülözhetlenek minden gazdának,
 — Gép motor és Hengerolajok, Hajtósíjak stb. stb. —

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerlini-u. 1. Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van, ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki **Sztraka Menthol**

fogszipanját használja. Ara majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos szinten álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért 3 drb. 2 kor. bérmenre küld **Sztraka gyógyszerész Mohol.**

Kapható: *Herczog István* gyógyszerész, *Crosinger János* gyógyszerész, *Klein Oszkár* droguista, *Schosberger Hermann* kereskedőnél Ujvidék.

12799 és 17260. szám.

tkvi 1910.

Visszarverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíróság, mint telekönyvi hatóság közli, hogy a temerini takarékpénztár részvénytársaság temerini bej. cég végrehajthatónak Crnojaeski Atyim esurogi lakos ugyan mint kisk. Crnojaeski Emilia gyámja, mint néhai Crnojaeski Atyimné örököse végrehajtást szenvedett elleni 1000 kor. tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében, — nemkülönbén az 1881. évt. LX. t.-e. 166. 167. §-a értelmében mint esatlakozottnak kimondott „Hitelszövetkezet” Csurog, esurogi cégnek 400 kor. tőke a járulékaiból álló követelesének behajtása végett az ujvidéki kir. törvényszéki, és a titeli kir. járásbíróság, mint telekkönyvhatóság területén, a Csurogi 1536. számú betétben A I. 1—2 sorszám 114. 145. hrsz. 966. ö. i. sz. háznak 166 □-ül udvarnak, 516 □-ül beltelekbeli kertnek kiskoru Crnojaeski Emiliát illető 1/2 jutalékra 810 korona kikiáltási árban Gyurisits Milan esurogi lakos késedelmes árverési vevő veszélyére és költségére nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul 1910. évi november hó 7-ik napjának délelőtt 9. órája Csurog község-házához kitézetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, amelynek 10%-át venni szándékozók készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-e. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltató kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1881. évi XXX. t.-e. 10. §-ának második bekezdése értelmében adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek valamint az 1898. évi XXIII. t.-e. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. t.-e. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt ígéretének megfelelően 20 százalékra kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik részt nem vehet.

A fenti hrszámú ingatlan a kikiáltási ár két harmadának alacsonyabb áron el nem adatik.

A vevő köteles az árverési vételárat két egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés alapjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatal mint bírósági betétpénztárnál lefizetni.

Titelen, 1910. évi augusztus hó 29-én.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Petrovics, s. k.,
kir. járásbíró

Noszk Lajos, s. k.,
kir. tkvezető.

Sztefanovits Ly. Fia, Ujvidék.

Telefon szám 78. Kossuth-Lajos-utca 27. Alapított 1866.

Első kékkő. — Dupuy-féle buza magcsávája.

Legolcsóbb kávéraktár.

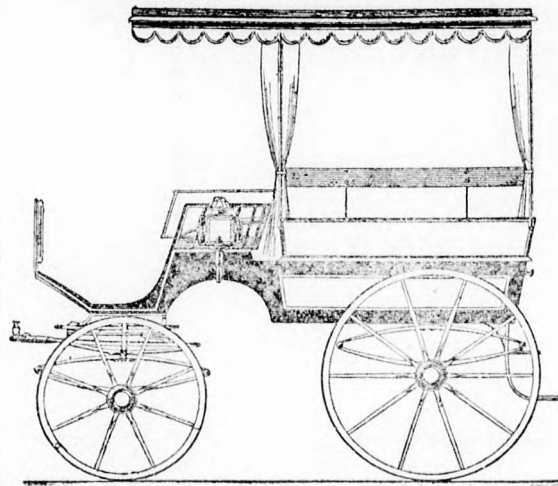
Minden fajtájú ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben.
:: Californiai gyümölcs. Friss szardínia és keleti tengeri hering ::

Konservált főzelék dobozban. - Görögféle gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali csemege borok és pezsgő, legfinomabb liquerök.

Prágai sonka. Legfinomabb sajtfélék. Befőttes gyümölcsök

Minden friss állapotban és a legolcsóbban.

Első délmagyarországi kocsigyár és tömören hajlított kocsialkatrészek gyára.

Reich Mátyás és Lebherz Károly,
Ujvidék.

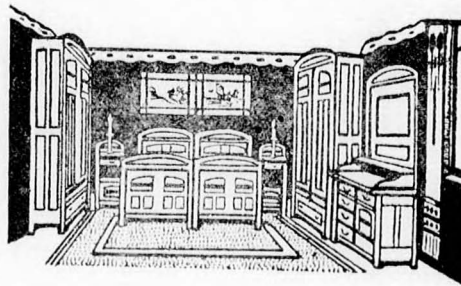
Gyártmányok: Luxus-hintók, üzleti-kocsik, homokfutó-kocsik, vadászati hajtókocsik, mentőkocsik, omnibuszok, halottas-kocsik és luxus-szánkók a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

Hajlított kocsialkatrészek
:: nagyban gyártva ::

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megyei interurban telefon 134. szám.

Délmagyarország legnagyobb és legrégebb kocsigyára.

Butorvevők!

Szíves figyelmüket felhívjuk a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár
Schönberger és Lederer
gyártmányaira.

UJVIDÉK, a gázgyárral szemben.

Hungária butorok:

Hungária butorok:

Hungária butorok:

Hungária butorok:

Hungária butort:

csakis elsőrendű szárazfából készülnek, szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

ennekfolytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

olesoák, mert nem kell értük sem fuvart sem csomagolási költséget fizetni mint a távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

minden vevő az eredeti gyári áron kaphat.

Schönberger Lipót és Fia ujonnan berendezett és új választékkal felszerelt butorkereskedésében mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Lederer cég helyi lerakatánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. szám.